

RÖVIDHÍREK

1956-OS INTÉZET RÉGI-ÚJ HELYEN

2012. január 1-jétől az 1956-os Intézet munkatársai a nemzeti könyvtár kötetlékeiben, új struktúrában (1956-os Intézet - Oral History Archívum osztály keretében) folytatják munkájukat.

Az 1956-os Intézet megalapítását 1989 tavaszán kezdeményezték történészek illetve a forradalom résztvevőinek egy csoportja. Először az 1958 és 1964 között Brüsszelben működött Nagy Imre Intézet folytatására, hazatelepülésére gondoltak, az első koordináló testület 1989. június 17-én még ezen a néven alakult meg Kenedi János ellenzéki aktivista lakásán. Az alapítás viszonylag hosszan húzódott: az intézet 1991 márciusában kezdte meg érdemi munkáját, egyrészt az OSZK mellett működő akadémiai kutatóhely, másrészt magánalapítvány formájában. Utóbbi 1995-ben alakult át közalapítvánnyá.

Az Intézet a kilencvenes években elsősorban az 1956-os forradalommal, előzményeivel, alakulásával, nemzetközi kontextusával és utóéletével foglalkozott. Az 1996-os évfordulót követően vizsgálódásainak spektruma kitágult és kiterjedt a 20. századi magyar történelem, illetve annak nemzetközi környezete egész történetére. Működése húsz éve alatt több mint 120 könyvet, húsznál több történelmi dokumentumfilmet, CD-t, DVD-t és elektronikus tartalomszolgáltatást adott ki, számos konferenciát rendezett itthon és külföldön.

A kormány kezdeményezésére a Fővárosi Bíróság 2011. december 23-i hatállyal kimondta az 1956-os Intézet Közalapítvány megszüntetését. A közalapítvány által ellátott közfeladatot a bíróság döntése értelmében, a jövőben az Országos Széchényi Könyvtár látja el. Az Intézet munkatársai közül 12-en a nemzeti könyvtár különgyűjteményi igazgatósága keretében folytatják munkájukat. Az 1956-os Intézet - Oral History Archívum osztály munkatársai továbbra is a Dohány utca 74. szám alatt dolgoznak.

Az Intézet történetének első periódusáról Kozák Gyula tanulmányát az alábbi oldalon olvashatják: http://www.rev.hu/portal/page/portal/rev/az_intezet/intezet_tortenete.

Az Intézetről és munkatársairól további információk itt találhatóak: www.rev.hu

Rainer M. János
rainer.janos.at.oszk.hu

APOLLONIUS BEMUTATÓ

Apollonius pictus. Egy illusztrált késő antik regény 1000 körül. / An Illustrated Late Antique Romance around 1000. Szerk: Boreczky Anna, Németh András. Budapest, OSZK 2011

2012. március 28-án az OSZK nyolcadik emeleti társalgójában került sor a Könyvtár egyik legrégebbi kéziratát közkinccsé tevő, 2011-ben megjelentetett hasonmás és tanulmánykötet bemutatására. A szóban forgó, általunk *Apollonius pictus*nak keresztelt ezer éves kézirat egy késő antik kalandregényt, Apollonius király históriáját tartalmazza, s ez a mű legkorábbi fennmaradt illusztrált példánya. A kiadvány a szerkesztők szándéka szerint komplex képet igyekszik nyújtani a kézitról, benne a szerkesztők mellett az egyes szakterületek elhivatott, nemzetközi szaktekintélyei (Herbert L. Kessler, Xavier Barral i Altet, Beatrice Radden Keefe, Andreas Nievergelt) külön tanulmányokban mutatják be a mű filológiai, művészettörténeti és nyelvtörténeti jelentőségét.

A kézirat komplexitásának megfelelően a kiadványt a filológia részéről Prof. Ritoók Zsigmond, művészettörténeti szempontból Prof. Marosi Ernő mutatta be. Ritoók Zsigmond többek között a regény hagyományozódásáról korábban kialakult összkép módosulásának jelentőségét emelte ki, Marosi Ernő pedig a román kori művészet eddig is feltételezett antik forrásainak kézzelfogható példajaként értékelte a kézirat illusztráció-ciklusát. A bemutatót nagy érdeklődés kísérte, amely örömteli módon igazolta vissza a szerkesztők által szorgalmazott interdiszciplináris párbeszéd sikerét.

Boreczky Anna
boreczky.anna.at.oszk.hu

HORVÁT–MAGYAR TEMATIKUS TÁRLATAINK BALATONFÜREDEN

Két korábbi sikeres tárlatunk is megújult köntösben mutatkozhatott be 2012-ben Balatonfüreden.

Fiume magyar emlékezete (Skultéty Csaba gyűjteménye) címmel 2009-ben az OSZK-ban bemutatott majd Debrecenben és Rijekában (Fiume) is vendégszerepelt kiállításunk legújabb állomása 2012-ben a balatonfüredi Vaszary-villában volt. A március 24-től május 20-ig nyitva tartó balatonfüredi kiállítás az említett gyűjtemény dokumentumait, tárgyait mutatta be, melyeket korábban az OSZK vásárolt meg. A kiállítás Fiume három, a magyarokhoz kapcsolódó történelmi korszakát mutatta be a patinás villa 'B' épületének emeletén. A kiállítótérben korabeli térképek, dokumentumok, könyvek, metszetek, a gyarmatáru-kereskedelem darabjai idézték meg először az 1766-tól 1809-ig tartó első, az 1822 és 1848 közötti második, végül az 1868 és 1918 közötti harmadik korszakot, amikor a város magyar fennhatóság alá tartozott. A kiállítás kurátora ezúttal is Benkő Andrea muzeológus, látványtervezője Ágoston István volt.

Minden bizonnyal az opatijai (abbáziai) horvát testvérvárosi kapcsolattal is büszkélkedő Balatonfüred kulturális együttműködési koncepciójának részeként, és nem utolsósorban Praznovszky Mihály irodalomtörténész, lokálpatrióta kezdeményezésére Balatonfüred 2012-ben otthont adott az OSZK másik horvát vonatkozású kiállításának is *A magyarul tudó horvát klasszikus – Miroslav Krleža* című tárlatnak. Az OSZK Nemzeti Erekllyeterében 2011-ben megrendezett Krleža-kiállítás a balatonfüredi Kisfaludy Galériában volt látható 2012. június 8. és július 22. között. A kiállítás egyfelől a korábban tiszteletbeli magyar íróknak is nevezett horvát klasszikusnak a magyar-horvát közös múlt egészét átfogó reflexióit mutatta be hangsúlyozva az enciklopédista Krleža írásainak

hungarológiai vonatkozásait és témáit, másfelől életművének gazdag magyar fogadtatását és az ehhez kapcsolódó rövid ideig tartó magyarországi Krleža-kultuszt idézte fel csomópontok, nagyobb témák folszerű megjelenítése által. A Krleža-életmű magyar recepcióját bemutató összeállítást az új helyszínhez alkalmazkodva adaptálták az OSZK munkatársai, Mann Jolán kurátor és Sudár Annamária, a kiállítás szerkesztője. Boka László tudományos igazgató köszöntőbeszédét követően a kiállítást Dömölky János filmrendező, Krleža Glembay drámáinak megfilmesítője nyitotta meg, a jeles eseményen közreműködött a Misztrál együttes és Sudár Annamária előadóművész.

Mann Jolán

mann.jolan.at.oszk.hu

ÁLLAMFŐI LÁTOGATÁS

2012. május 23.-án Áder János köztársasági elnök bemutatkozó látogatást tett az Országos Széchényi Könyvtárban.

Az államelnök a protokoll-eseményen túlmutatató megbeszélést folytatott a főigazgatóval és támogatásáról biztosította a könyvtár vezetését. Főigazgatónk beszámolt az elmúlt két évben megtett erőfeszítésekről, hogy az OSZK valódi kulturális központtá válhasson, hiszen alapfeladatainak magas színvonalon való teljesítése mellett – számos kulturális rendezvényt tartott és tart a jövőben is. Mint elhangzott, legfrissebb terveink között szerepel egy állandó Corvina-kiállítás megrendezése is. Az eszmecserén szóba került a két szomszédintézmény, a Köztársasági Elnöki Hivatal (KEH) és az OSZK hosszútávú együttműködésének a lehetősége is, melyben a könyvtár speciális kiadványaival, valamint kulturális programjaival működhet közre a KEH protokoll-feladatainak ellátásában.

DÍJAZOTTAK 2012-BEN

Bibliotéka Emlékérem: 2012. január 22-én, a Magyar Kultúra Napján vehette át Dr. Danku György, az OSZK Térképtárának munkatársa.

2012. október 24-én a nemzeti ünnep alkalmából Hanák Gábor történész-filmrendező, a Történeti Interjúk Tárának volt vezetője kapta idén a **Füzéki István Emlékérmét**.

Széchenyi Emlékérem: 2012. november 27-én, a Könyvtárunk alapítási ünnepéhez kötődő Széchenyi Emléknapon kapta Kónyáné Csúcs Dalma – a Kurrens Feldolgozó Osztály munkatársa.

Magyar Örökség Díj kitüntetésben részesült az idén szintén 210 éves marosvásárhelyi Teleki Téka, melyet 2012. március 24-én, a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében adtak át. A laudátor P. Vásárhelyi Judit könyvtörténész, a Könyv- és Művelődéstörténeti Kutatások Osztályának vezetője volt. A díj azon intézményeknek, csoportoknak, személyeknek adható, akik tevékenységükkel jelentősen hozzájárultak a magyarság erkölcsi, szellemi felemelkedéséhez.